

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๖๓/๒๕๖๐

วันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง นายรังสิมันต์ โรม กับพวกรวม ๗ คน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔ และการควบคุมตัวผู้ร้องโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ นายรังสิมันต์ โรม กับพวกรวม ๗ คน (ผู้ร้อง) ได้รวมตัวกันใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธจัดกิจกรรมในลักษณะร่วมกันแจกจ่ายเอกสารณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ที่จะถูกนำมาออกเสียงประชามติในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ และแบบฟอร์มการขอใช้สิทธิลงประชามตินอกเขตให้กับประชาชนที่อยู่ในบริเวณตลาดสดหมู่บ้านการเคหะบางพลี ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างการจัดกิจกรรมเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยได้อาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ เข้าควบคุมตัวและนำตัวผู้ร้องทั้งหมดมาไว้ใน การควบคุมโดยไม่ได้รับอำนาจจากคำสั่งหรือหมายของศาล อันเป็นการแทรกแซง

- ๒ -

หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้ร้องทั้งเจ็ดไม่สามารถจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ โดยข้อ ๖ ที่กำหนดให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยสามารถควบคุมตัวบุคคลไว้ก็ได้แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน แต่การควบคุมตัวต้องควบคุมไว้ในสถานที่อื่นที่มีใช้สถานีตำรวจที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ และจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้ต้องหามีได้ และข้อ ๑๒ ที่กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่มีว่สมหรือชุมนุมทางการเมืองที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ซึ่งกำหนดให้การอนุญาตการชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเป็นอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวางไม่ถูกจำกัดโดยเงื่อนไขใด ตามกฎหมาย อีกทั้งยังกำหนดการกระทำอันเป็นความผิดโดยใช้ถ้อยคำที่กว้างและคลุมเครือ บทบัญญัติทั้งสองจึงมีเนื้อหาขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นการสร้างภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และเป็นการล่วงละเมิดหรือจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ ได้รับรองไว้ นอกจากนี้การควบคุมตัวผู้ร้องทั้งเจ็ดโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ ของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยดังกล่าวก็เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ทั้งนี้ผู้ร้องทั้งเจ็ดมีความเห็นว่าบุคคลย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เพื่อให้ตรวจสอบว่ากฎหมายซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในการกระทำที่เกิดจากการใช้อำนาจทางมหาชนว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ทันที โดยมีต้องดำเนินการตามช่องทางอื่นมาก่อนหรือดำเนินการตามช่องทางเฉพาะที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔

(๒) การควบคุมตัวผู้ร้องทั้งเจ็ดโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ ของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งเจ็ดต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคล ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมี คำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติ ไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ด ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔ หรือไม่ นั้น เห็นว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังกล่าวมีสถานะการบังคับใช้เป็นกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่น คำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยการใช้อำนาจทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้อำนาจทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องทั้งเจ็ดจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

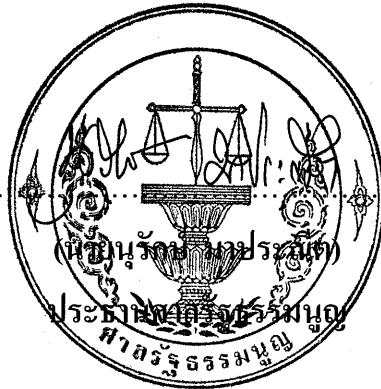
สำหรับกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดกล่าวอ้างว่าการควบคุมตัวผู้ร้องทั้งเจ็ดโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ของชาติ ข้อ ๖ ของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่ นั้น เห็นว่า การกระทำตามที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดกล่าวอ้างนั้นได้เกิดขึ้นและได้ยุติไปแล้ว การที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้น

- ๔ -

และเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ
ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องทั้งเจ็ดจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทาง
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๑)

[Signature]

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

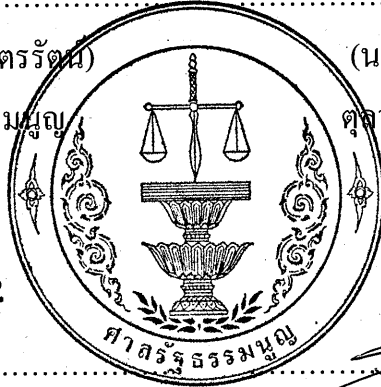
(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ